

Nr 226.

Av herr **Moberger m. fl.**, om ändringar i förordningen
angående försäljning av rusdrycker.

Enligt § 17 mom. 3 i K. F. 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker skall i Stockholm av stadsfullmäktige och i annan stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma avgivas utlåtande över ansökan om erhållande av rättighet till detaljhandel med rusdrycker.

I §§ 18 och 20 mom. 3 föreskrives samma förfarande beträffande rättigheter, som omförmälas i §§ 18 och 20 mom. 1. Slutligen stadgas i § 22 att stadsfullmäktige eller kommunalstämma skola höras över ansökan att tillsvidare för kortare tid än ett år eller för visst tillfälle utskänka vin eller öl vid måltid till spisande gäster.

I fråga om alla här angiva rättigheter gäller, att de ej må av K. B. bifallas, därest de blivit avstyrkta av stadsfullmäktige eller kommunalstämma.

Enligt § 95 skall, i stad, där stadsfullmäktige ej finnas, vad enligt förordningen tillhör stadsfullmäktiges handläggning, tillkomma allmän rådstuga. Likaledes skall, vad som tillhör kommunalstämmas handläggning, tillkomma kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

Genom beslut vid 1918 års urtima riksdag har i § 27 i K. F. 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet den förändringen vidtagits, att i kommun med över 1,500 invånare skall den kommunen i kommunala angelägenheter tillkommande beslutanderätten uppdragas åt kommunalfullmäktige. Mom. 2 av samma paragraf medgiver dessutom, att kommun med 1,500 invånare eller därunder må åt fullmäktige överlåta beslutanderätt, som i mom. 1 avses.

Oavsett olika principiella uppfattningar i nykterhetsfrågan torde det få anses vara ett allmänt intresse, att beslut rörande upplåtelse eller icke

av rättigheter till detaljhandel med rusdrycker skall grunda sig på en verklig folkmening inom kommunen.

Med nu gällande här ovan relaterade anordningar komma emellertid dylika beslut ofta nog att bliva beroende på tillfälliga och denna fråga ovidkommande omständigheter såsom exempelvis politiska partiets styrkeförhållanden vid valtillfällena, manipulationer vid det proportionella valsystemets tillämpning, organisatoriska åtgärder o. s. v. Genom ett skickligt utnyttjande av valmaskineriet kunna på dylikt sätt den ena gången motståndarne till rusdrycksförsäljningen och en annan gång dess anhängare förskaffa sig en majoritet inom representationen, som ej motsvaras av den verkliga meningen inom valmanskåren. Detta kan ej anses vara till gagn vare sig för det allmänna nykterhetstillståndet eller för de kommunala ärendenas rationella behandling.

Riksdagens nykterhetsgrupp, till vilken äro anslutna cirka 170 av riksdagens ledamöter ur alla politiska partier, har haft denna fråga till övervägande och därvid på ovan anförda skäl enhälligt beslutat att förorda sådana lagändringar, varigenom det principiella avgörandet angående tillstånd till försäljning av rusdrycker skall ske genom ett omröstningsförfarande å allmän rådstuga eller kommunalstämma efter samma grunder, som föreskrivas i § 8 i K. F. om kommunalstyrelse på landet, och i motsvarande bestämmelser om kommunalstyrelse i Stockholm och kommunalstyrelse i stad. Om vid sådan omröstning majoriteten av de röstande avstyrka upplåtande av rättigheter, varom nu är fråga, förfaller saken. Om däremot ett tillstyrkande sker, förfäres i överensstämmelse med nu gällande bestämmelser. I kommuner, där fullmäktige ej finnas, skall såväl principavgörandet som övriga beslut tillkomma allmän rådstuga eller kommunalstämma.

Därest denna anordning vinner riksdagens bifall, torde det böra uppdragas åt konungen att meddela närmare bestämmelser angående omröstningsförfarandet, varvid dock måste fasthållas, att vid dylik omröstning enkel majoritet skall gälla liksom nu sker vid avgörandet inom fullmäktige.

Nuvarande 22 § angående upplåtande av tillfälliga rättigheter anse vi böra utgå.

På grund av vad sålunda anförts få vi härmed, enligt uppdrag av riksdagens nykterhetsgrupp, föreslå,

att riksdagen måtte för sin del besluta att 17 §, 19 § 5, 6 och 8 mom., 20 § 3 och 4 mom., 21 §, 22 §, 24 §, 28 § 2 mom., 56 § 3 mom., 69 § 1 mom.

och 95 § i K. F. 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker skola erhålla följande ändrade lydelse:

17 §.

1. Detaljhandel — — — — — flera bolag fördelas.
2. Rättighet, som — — — — — rättighet till utskänkning.
3. Har ansökning rätteligen skett, skall K. B. senast inom en månad efter ansökningstidens utgång genom omröstning i Stockholm bland kommunens kommunalt röstberättigade medlemmar och i annan stad å allmän rådstuga, samt på landet å kommunalstämma inhämta yttrande, huruvida rätt till detaljhandel må medgivas.

Varder förslaget härom ogillat, må rättighet till detaljhandel enligt denna § inom kommunen icke upplåtas.

Närmare bestämmelser angående omröstningsförfarandet meddelas av Konungen.

4. Har genom omröstning, varom i 3 mom. sägs, förslaget om inrättande av detaljhandel bifallits, skall K. B. omedelbart efter det omröstningen förrättats, över ansökning inhämta utlåtande, i Stockholm av stadsfullmäktige och i annan stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalfullmäktige.

Dessa utlåtanden böra innehålla, — — — — —
— — den sökta rättigheten.

I kommun, där stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige icke inrättats, må allmän rådstuga eller kommunalstämma i samband med den i 3 mom. avsedda omröstning avgiva utlåtande, varom ovan sägs.

5. Sedan de i 4 mom. omförmälda utlåtanden — — — — — stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige i sådan kommun.
6. Hava stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige inom den kommun, där försäljningen är avsedd att äga rum, avstyrkt samtliga ansökningar, må desamma ej bifallas.

Medgiver K. B. — — — — — stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige tillstyrkta. K. B. skall därjämte — — — — — av stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige föreslagna, såvida — — — fattat detsamma.

7. K. B.:s beslut — — — — — i kungörelsen angivas.

19 §.

5. Bolags delägare — — — — — å landet av kommunalfullmäktige samt — — — — — utsedda.
Av — — — — — eller kommunalfullmäktige utsedd — — — — — i bolaget.
6. Granskning — — — — — stadsfullmäktige eller kommunalfullmäktige samt kontrollstyrelsen — — — förordnat.
8. Om — — — på landet kommunalfullmäktige att — — — vinnande.

20 §.

3. Har ansökning rätteligen skett, skall ansökningen underställas sådan omröstning, varom förmäles i 17 § 3 mom. Bifalles därvid ansökningen skall K. B. inhämta utlåtanden, i Stockholm av stadsfullmäktige och i annan stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalfullmäktige.
Dessa utlåtanden — — — — — anses nödiga.
4. Har — — — — — av kommunalfullmäktige, må — — — — — eller kommunalfullmäktige föreslagna — — — — — detsamma.

21 §.

1. Rättighet — — — — — måltid.
2. Rättighet — — — — — omnämnas.

(Nuvarande 22 § uteslutes.)

22 §.

Tillstånd att tillsvidare — — — — —
(= 21 § 3 mom.) utskänkingsrörelse.

24 §.

Den — — — — — enligt 20 §, 21 § 2 mom. eller 22 §
— — — — — är stadgad.

28 §.

2. Avskrift av — — — — — än som avses i 21 eller 22 §§
magistraten — — — — — tillstånd.

56 §.

3. Där — — — — — på landet av kommunalfullmäktige samt
— — — förordna.

69 §.

1. Tillstånd — — — — — som meddelats enligt 20§ äga rum,
då i stad stadsfullmäktige och på landet kommunalfullmäktige det
påyrka.

95 §.

Vad enligt denna förordning tillhör stadsfullmäktige eller kommunal-
fullmäktiges handläggning tillkommer i kommun, där stadsfullmäktige
eller kommunalfullmäktige icke finnas, allmän rådstuga eller kommunal-
stämma.

Vad — — — — — — — — — finnas.

Stockholm den 21 januari 1919.

E. Moberger.

J. A. Hellberg.

Aug. Sävström.

Ol. Olsson
i See.